ממון הלי ב סמג עשין מו נוור ש"נו ח"ח מי של מו ב ג טוש"ע שם סעיף

יו ד ה מיי׳ שם הלכה ע :ט מעיף סב ש"בוט

רבינו חננאל

אלא האי כלב כגון דאייעד, פי׳ שעשה זה והייעו, פי שעשה הה הכלב ג' פעמי' כך, נטל חררה והלך ואכלה על גבי הגדיש והדליק הגדיש. ור׳ אלעז׳ סבר אע״פ שהן כצרורות מועד הוי, ורבנן סברי כי האי גוונא לא הוי מועד. ואמ׳, אלא הא דבעי רבה יש העדאה לצרורות אי לא כו', אמר לך רבה. כי קמיבעיא לי יש העדאה לצרורות אי לא אליבא דרבנז א' לא אליבא דדבן דפליגי עליה דסומכוס, אבל הכא בין רבנן דאמרי חצי נזק ובין ר' אלעז' דאמ' נזק שלם, כסומכוס סבירא להו דאמ׳ צרורות בי אורחייהו נזק שלם. ומתולדות דקרן מוקמי להו, והכא בדשני הכלב ולא אייעד ורכנז כרכנז. ור׳ אלעז׳ כר״ט דאמר משונה בחצר הניזק נזק . שלם. **ומקשי׳** עלה, אימור דאמר ר' טרפון במשונה . נזק שלם, מגופו מי שמעת . ליה דאמרת ר' אלעז' כר׳ טרפון. ומהדרינן, אין מהיכא קמייתי לה מקרן . . ברשות הרבים. והכי קאמ׳ ומה קרן שמתחלת חצי נזק חייב במשונה, שן ורגל שמתחלתן נזק שלם אינו דין שחייבין במשונה. דיו לשן ורגל הבאין מן הדין להיות כקרן הנדון. מה קרן במשונה מגופו משלם אף שן ורגל במשונה מגופו. ואקשי', והא ר' טרפון לית ליה דיו. ופרקי' כי לית ליה דיו היכא דמפריך ק״ו. כגון שדן זה בנזק שלם וזה בחצי נזק, וא"ת דיו לבא מן הדין להיות כנדון מה קרן חצי נזק אף שן ורגל חצי נזק, כי עקר הדין, שהקרן קל מפני שמשלם חצי נזק ושן ורגל חמורין שמשלמין . נזק שלם. ואם תעמיד זה ווק שלם. ואם תעבור וה חצי וזה חצי אין אחד מהן חמור על חברו ונתפרך הקל וחומר. אבל אם תדין דיו לבא מן הדין להיות כנדון לא מיפריך ק"ו, אית ליה. ולשלם מגופו נזיקין הא דבעי רבה חצי נזק צרורות מגופו משלם או מן העלייה לרב פפא ליה דמן העלייה פשיי משלם. גופא בעי רבה יש העדאה לצרורות אי לא. ת"ש הידוס אינו מועד ויש אומ' הרי זה מועד, ואוקי׳ הידוס והתיז צרורות, ש"מ חלוקה. ודחינן לה, ואמ' לעולם בדלא איעד ובפלוגתא

רסומכוס ורבנן פליגי.

ידע הא דבעי רבא יש העראה כו'. ואע"ג דרגא לא הוה ידע הברייתה מדבעי מגופו משלם מ"מ דייק גמרה דנפשוט הורחיה מוקמת לה ולמפשט דלרורות מגופו משלם דר' אלעזר מינה תרוייהו ודחי לא נפשוט מינה לא הא ולא הא: מיקשי: אלא. אי בעית לאוקמא בלרורות כי אורחייהו ולמפשט בין דרבגן בין דרבי אדעור בסומבום ס"ד. והיינו דיחוי דלמעלה בעיא דרצא דמגופו משלם לא חוקמא בלרורות דחד זימנא וכי

ותסברה יין הלה שלה החריך למעלה כל כך] וא״ת ולמה דחק לומר כסומכוס ס"ל וי"ל משום דאי כרבנן ח"כ תפשוט דחין שינוי ללרורות לרביע נזק ועוד דאי בלרורו׳ כי אורחייהו יסבור רבי אלעזר ח"נ כרבנן בלרורות ע"י שינוי לא יתחייב נוק שלם אע"ג דסבר כרבי טרפון דליכא ק"ו דכיון דבצרורות שן ורגל בחלר הניוק אין משלם אלא ח"נ גם לרורות דקרן לא ישלם כ״א ח״נ ולא רלה להעמיד כרבנן ובמקום גחלת וכגון דאנחה אנוחי על הגדיש בשינוי דניחה ליה למימר דמשלם ח"נ על כל הגדיש כרבי יוחנן:

היבא דלא מפריך ק"ו אית ליה דיו. וא"ת ונימא איפכא ק"ו לשלם מן העלייה ודיו לח"ל וי"ל להכי שפיר טפי דכי אמר דיו לענין מגופו לא משנינן מח"נ כלל מכמו שהיה אלא שאנו מוסיפין עליו עוד ח"ג אחר אבל אי אמרת דיו לח"ג עקרת ליה לגמרי מח"נ קמא דמפקא ליה מתשלומי גופו ומוקמינן אתשלומי עלייה ובכל לד שאנו יכולין לעקור קל וחומר ולקיים דיו יש לנו לקיים: ובהא

דסומכוס ורבגן קמיפלגי ת"ש בהמה שהמילה גללים לעיסה רב יהודה אומר משלם נזק שלם ורבי אלעזר אומר יחצי נזק מאי לאו כגון דעבד תלתא זימני ובהא קמיפלגי מר סבר יש העדאה ומר סבר אין העדאה לא בחד זימנא ובפלוגתא דסומכום ורבגן קמיפלגי והא משונה הוא ידדחיק ליה עלמא יולימא רב יהודה הלכה כסומכום ולימא רבי אלעזר הלכה כרבנן גללים אצמריכא ליה ס"ד אמינא הואיל ובתר גופיה גרירין כגופיה דמי קמ"ל תא שמע דתני רמי בר יחזקאל רתרנגול שהושים ראשו לאויר כלי זכוכית ° ותקע בו ושברו משלם נזק שלם יואמר רב יוסף אמרי בי רב ייסום שצנף וחמור שנער ושיבר את הכלים משלם חצי נזק מאי לאו כגון דעבד תלתא זימני

מי שמעת ליה אלא כי קאמר רבי אלעזר נזק שלם כגון דאייעד ובהא קמיפלגי מר סבר יש העדאה 'לצרורות ומר 'סבר אין העדאה לצרורות אלא הא דבעי רבא יש העדאה לצרורות או "אין העדאה לצרורות אי לרבנז אין העדאה לצרורות אי לרבי אלעזר יש העדאה לצרורות אמר לך רבא כי מיבעיא לי לדידי אליבא דרבנן דפליגי עליה דסומכום אבל הכא בין לרבנן בין לרבי אלעזר כסומכום סבירא להו דאמר צרורות נזק שלם משלם ומעמא מאי אמור רבנן חצי נזק דשני ולא אייעד ובפלוגתא דרבי מרפון ורבגן קמיפלגי אימור דשמעת ליה לר' מרפון נזק שלם מגופו מי שמעת ליה אין מהיכא מייתי לה מקרן מרשות הרבים דיו לבא מן הדין להיות כנדון והא רבי מרפון לית ליה דיו כי לית ליה דיו היכא דמפריך קל וחומר היכא דלא מפריך ק"ו אית ליה דיו גופא בעי רבא יש העדאה לצרורות או אין העדאה בעי רבא יש לצרורות לקרן מדמינן ליה או דלמא תולדה דרגל הוא ת"ש הידום אינו מועד ויש אומרים הרי זה מועד הידום ם"ד אלא הידום והתיז מאי לאו כגון דעבד תלתא זימני ובהא

קמיפלגי מר סבר יש העדאה ומר סבר אין העדאה לא בחד זימנא ובפלוגתא

מי שמעת ליה. הא לא הוי לה תמות מעולם ואי בלרורות כי א) [לקמן כה.], ב) [ע' תוס' מנחות ל: ד"ה תוס' מנחות כ. ו"ט ולימא], ג) קדושין כד:, ד) ג"ו שס, ה) הה"ג מוה' י) גדין שם, ש) הטייג מוטיי שכנא מחק תיבת ועיקר ומהרנ"ש לא הסכים עמו, אורחיה דאם כן דר' אלעזר לא משכחת לה אלא בדשני בצרורות ואייעד שלשה זימני בהכי דהדר הוה היה כתוב למטה הך ולגיי כו׳ אחר ד"ה אמר לך ושם מחק רש"ל אבל כאן כמ"ש ליה כאורחיה ואמרי רבנן חלי נזק כשאר לרורות דמועדין מתחילתן לפנינו הוא נכון עכ"ל, t) רש"ל מ"ז ול"ל וחלי נזק, ואפ"ה חלי נזק ותו לא האי נמי דשני ואייעד לא חמור ממועד מתחילתו

ואין העדאה ללרורות ששינה בהן

ומדהתני מגופו אלמא לרורות כי

אורחיה נמי מגופו ורבי אלעזר סבר

דלרורות כי אורחייהו כרבנן דפליגי

אסומכוס ושני ואייעד נפקא מתולדה

דרגל ונעשה תולדה דקרן ויש להן

העדאה לשלם נ״ש החלי מגופו דלד

תמות במקומה עומדת וחלי מן

הטלייה. לישנה החרינה הלה בדהייטד

בצרורות כי אורחייהו תלתא זימני ובהא פליגי רבי אלעזר סבר יש

העדאה ללרורות כשאר חלי מקין

שבאין על ידי העדאה לכלל נ״ש

האי נמי שתחילתו ח"נ כי אייעד

תלתא זימני משלם נזק שלם ומגופו

אלד תמות כך שמעתי יי ועיקר אבל

קשה לי כיון דמעיקרא הוי אורחיה

ואפי׳ הכי ח״נ משלם מה לי חד זימנא

מה לי מאה זימני: אלא הא דבעי

רבא יש העדאה ללרורות. כי אורחייהו

אם עשאן שלש פעמים מי אמרינן

כיון דבזימנא קמייתא משלם חלי נזק

כי קרן לקרן מדמינן ליה יי (ולגיר'

קמיית׳ אלא הא דבעי רבא יש העדאה

לצרורות אם שינה בהן ועשה ע"י

שינוי ג' פעמים מי אמרינן כיון דשינוי הוא נפקא מדין לרורות דרגל וחל

עלייהו דין קרן וכי אייעד משלם נזק שלם וכי גמיר הלכתא אלרורות כי

אורחייהו שהן תולדה דרגל גמיר) א"ד

כיון דתולדה דרגל היא דהא אורחיה

הוא אין להם העדאה דהא מזימנא

גליון הש"ם גמ' ותקע בו ושברו. עיין נ"י יו"ד סי' קיג ד"ה מ"כ דנימות:

לעזי רש"י בולט"ר [וולטי"ר].

רבינו חננאל (המשך) ת"ש בהמה שהטילה גללים לעיסה, ר' יהודה אומ׳ נזק שלם ור׳ אלעזר חצי נזק. מאי לאו דעביד ג' פעמים ובהא קמפלגי. . ככנום יבווא קמכיג, ר' יהודה סבר יש העדאה ור' אלעזר סבר אין . העדאה. ודחינו. לא כחדא זימוא ורחלווחא דמומרות ורבנן פליגי. גללים משונה . היא. ופרק דדחיק ליה דחוק ונתזו הגללים בתוך העיסה כגון זה אינו שינוי כדבעי׳ למימר לקמן . היתה מהלכת במקום שאי אפשר לה וכו'. ולימ׳ אפשו לוו וכו. וליכו ר' יהודה הילכ' כסומכוס ור' אלעזר הילכ' כרבנן. גללים איצטרי׳ להו סד״א גילים איצטרי לווו טר א הואיל ובתר גופא גרירא כי גופא דמיא קמ״ל דכצרורות הז. ת"ש דתני רמי בר יחזקאל תרנגול שהושיט ראשו לאויר כלי זכוכית ותקע בו ושברו משלם נזק שלם. ואמרי בי רב (שור) וסוסו שצנף וחמור שנער נטוטן שבנף וזומוו שנעו ושבר את הכלים משלמין חצי נזק, מאי לאו כגון

דעבד ג' פעמים וכו'.

קמייתא אייעד ליה ואפי׳ הכי אינו משלם אלא חלי מק: **אמר לך רבא כי קמבעיא לי אליבא דרבנן דפליגי עליה דסומכום.** וכדפרשינן והכא ס"ל דבין רבנן ובין רבי אלעזר כסומכוס ובזימנא קמייתא קמיפלגי דקאמר רבי אלעזר נ"ש ורבנן אמרי חלי נזק ובדשני בלרורות כגון שזרק הכלב הגחלת בידו על הגדיש דכיון דלאו הני לרורות כי אורחייהו הוו תולדה דקרן הלכך לרבנן ח"ר ומגופו ור"א כרבי טרפון דמשונה בחלר הניזק משלם נ"ש. וניחא ליה לרבא לאוקמינהו לרבנן ורבי אלעזר כסומכוס דאילו לרצנן לא פסיקא ליה לאוקמי להא בצרורות ע״י שינוי דכיון דבכי אורחיה סבירא להו לרבנן דפליגי עליה דסומכוס דח"י. הוא דמשלם ותו לא דלמא בצרורות ע"י שינוי סבירא להו דיש שינוי לרביע נוק וכדבעי רב אשי לקמן ניט.] יש שינוי לרביע נזק כו': מהיכא קמייתי ליה. רבי טרפון למשונה בחצר הניזק: מקרן ברה"ר. כדמפרש במתניתין [כד: כה.] הלכך דיו לבא מן הדין להיות כנדון ומה להלן מגופו אף כאן מגופו: והא רבי טרפון לים ליה דיו. דאי אית ליה דיו לא ישלם אלא חלי נוק כקרן ברה"ר: כי לים ליה דיו היכא דמפריך ק"ו כו'. כגון אי הוה אמרינן דיו דלא משלם אלא פלגא מאי אהני לן ק"ו הא מקרא למי שמעינן דברשות הניזק לא גרע דהא בקרא דנגיחת תם לא כתיב רה"ר אבל היכא דלא מפריך ק"ו אית ליה דיו כי הכא דאתי ק"ו לנזק שלם ואהני ליה דיו למגופו: ל**קרן מדמינן ליה.** הואיל ש(ומשונה הוא) אלי נוק הוא דמשלם כי קרן: או ד**ומא.** מעיקרא כי עבדא כי אורחיה חולדה דרגל היא דהא אורחה הוא והזיקה מלוי ואפ״ה ח״ל הוא דמשלמת הלכך זו היא העדאתה ואין לה העדאה אחרת: גלנים. היינו לרורות: והא משונה הוא. דאין דרכה להטיל גלנים לעיסה ותולדה דקרן היא: דדחיק לה עלמא. שעומדת במקום לר ואין לה מקום לזוח משם ובשלא להנאתה עסקינן כגון במשלשלת דאי להנאתה חולדה דשן היא. ונראה בעיני דכל גללים להנאתה הוא ואפ״ה לאו תולדה דשן נינהו דשן הזיקא דגופה הוא והני לרורות נינהו והא דאמרינן בפ״ק (דף ג.) טנפה פירות להנאתה הוי מולדה דשן היינו כגון שנחגלוגלה עליהן כדרך סוסים וחמורים שקורים בולט"ר וכן עיקר. וֹחֹי קשׁיח דר"ח חדר" אלעזר דלעיל נע"חן אמר מוק שלם בצרורות גבי כלב שנטל חררה והכא חני ח"יג בעל כורחיה ההיא דלעיל מוקמי׳ כדאוקימנא ברישא [שם] כדשני בגחלת ובפלוגתא דרבי טרפון ורבנן ובמקום גחלת ולא בשאר הגדיש והא דשני רבא בין ר"א בין רפנן כסומכוס סבירי להו דחויי הוא דקא מדחי מפי מורי. ובעיני נראה בהך מילתא בהמה שהטילה גללים אמוראי נינהו ורב יהודה גרסינן ור"א היינו ר"א בן פדת ולא מקשי דר"א אדרבי אלעזר ונראין הדברים דהא פרכינן ולימא רב יהודה הלכה כסומכוס ור"א הלכה כרבנן ואי תנאי נינהו היכי פרכינן הכי הא אין דרך תנאים לחלוק בלשון זה ועוד דלעיל גבי הידום מועד אמאי לא פרכינן הכי: **ובסר גופה גרירין.** דבגופה טענה להו כגופה דמיין קמ"ל: ו**חקע בו ושברו. ש**נבקע הכלי מחמת הקול: **סוס שלנף ושיבר כלים.** בקולו. וכל הני לרורות נינהו דכחו הוא: